

DOMAČI PRIJATELJ

VYDROV MESEČNIK.

VEKOSLAV SPINDLER:

KLASJE JE MOLILLO . . .

Po vihartni, temni noči
šel sem v jutranji somrak,
ni še vstalo jasno sonce,
kril iztok je črn oblak.

Kakor mrtva žitna polja
pred menoj so snivala,
vsa narava kot po delu
težkem je počivala . . .

Ali čuj . . . to šepetanje:
kakor kadar otrok mal
moli nežno in pobožno,
mi šumi iz mračnih dalj . . .

Večni Oče na nebesih,
pošlji solnca vroči žar!
Ah, pripognil neusmilno
v noči nas je k tlom vihar.

Glej, kak hrepeni po kruhu
v koči borni siromak . . .
A — še dozoreli nismo,
in že kleplje srp seljak.

Daj nam solnca, Oče Večni,
da bohotno polni nas
in kot plamen v rosno jutro
zroče najde zgodni čas.

Aj z veseljem takrat smrti
uklonimo tilnik svoj,
ko skoz mlado jutro vzplava
pesmi radostnih nebroj . . .

Slušam . . . tajno šepetanje,
kakor kadar otrok mal
moli nežno in pobožno,
mi šumi iz mračnih dalj.

IVAN LAH:

MADEŽ.

Kmet, Simon Hovič, je stopil iz velikega sodnijskega poslopja
na ulico in se je boječe ozrl.

„Ali me je kdo videl?“ je pomislil in se je še enkrat
ozrl. Par uradnikov je šlo po ulici in nekaj gospej je bilo videti,
ki so šle iz trga. Tam, precej daleč, so stali kmetje v gruči in
se živahno pogovarjali.

„Menda me niso videli,“ je pomislil Simon Hovič. Ozrl se
je nazaj na visoko poslopje. Videla so se tam na dvorišču velika
omrežena okna . . .

Vse skoziinskozi cele vrste oken, enako kot njegov ulj doma.
Tu pisarne, tam ječe, povsod se kar čuti samozavest pravice . . .

„Tu torej delite pravico,“ je rekel Simon Hovič in je stisnil
roke v pest ter se zopet ozrl . . . Zavil je po cesti naravnost iz
mesta, kot da se mu vse studi tu v mestu, se mu je zdelo.

„Imam torej madež na življenju,“ je pomislil in vse je zatre-
petalo v njem. Žile na obrazu so se napele in čutil je, da so oči
postale vlažne.

„Prokleta pravica, ki daješ madež na življenje!“ je zaklel in zopet je začutil, kako so se napele žile na obrazu in so postale oči vlažne.

„Ali ste me morali uničiti?“ je izpraševal in ni vedel, koga izprašuje. Par kmetov mu je prišlo nasproti, ki so se pogovarjali od pravde.

„Ko bi me bili videli, bi ne prenesel sramote. Sploh ne vem, kako naj še živim,“ si je govoril, „le, kako naj živim, ali kaj naj še delam, ali kam naj grem, ko imam življenje omadeževano? . . . Ko bi koga ubil, ali komu kaj ukradel, ali ogoljufal koga ali sploh komu na svetu za las krivice storil, imel bi težko vest sam o sebi, in bi poravnal krivico, živel bi zato, da bi poravnal krivico in če bi padel tako globoko, da bi komu krivico storil — res, bilo bi življenje omadeževano, sam bi čutil, da sem ničvreden človek in skušal bi popraviti vse. Kako pa naj popravim ta madež, ti ljubi Bog! Simon Hovič, pa zaprt . . .“ Zopet so se napele žile na obrazu in oči so zasolzale. Ozrl se je nazaj, kjer se je ponosno dvigalo visoko sodnijsko poslopje in v njegovem ozadju ječe z velikimi zamreženimi okni. Kot da je tam pustil svoje življenje, se mu je zdelo. Kot da je prišel tja in so ga prijeli ter rekli: „Ne vemo sicer, kako je tvoje življenje, ne moremo ti videti v srce, a tu priče govore, da si razžalil svojega soseda, pravica govori, da se to ne sme, torej te zadene kazen, zapremo te dva dni.“

„Nisem ga razžalil, gospodje,“ je bil govoril on pred sodnijo. „Stvar je jasna, lahko spriča cela vas. S sosedom sva mejaša, res. On je oral in silil na moje. Dve brazdi je na svoje odrezal. Imej, sem si mislil, lahko bi vzdignil ogled, a imej, če hočeš, na tvoji duši naj leži, sem si mislil, ne bom se tožaril. In v nedeljo smo govorili o tem, cela vas lahko priča, da so drugi govorili o tem in zdaj sem tožen jaz, da sem mu rekel lakomnik in uhernik. Jaz sem berač, revež sem, a pravica je za vse jednaka. To je čista resnica. Ako storim komu krivico, jo poravnam sam. Ako bi bil soseda — mejaša žalil, bi ga prosil: odpusti. Jaz sem mu odpustil celo, ko je odrezal dve brazdi na svoje. A, ker vem, da nisem žalil soseda — mejaša, gospodje, ne morem ga prositi odpuščanja, kajti, če ga prosim odpuščanja, priznam s tem, da sem mu storil krivico in imam grd madež na življenju, sedaj pa gospodje vidite . . .“

Niso mu dali več govoriti. Priče so prisegle, da je Simon Hovič v nedeljo na vasi govoril s sosedi zoper svojega soseda in, da sta bili med pogovorom izgovorjeni tudi besedi: lakomnik in uhernik.

In sodnik je razsodil, da po paragrafu toliko in toliko mora Simon Hovič sedeti dva dni v zaporu, ali pa plačati trideset goldinarjev.

„Kje naj vzamem trideset goldinarjev, ali naj kravo prodam,“ si je mislil Simon Hovič takrat. In hotel je govoriti o pravici in

krivici, a sodnik je odhajal ter mu rekel, da če nima dva dni dovolj, prida mu še par tednov. Tako se je to zgodilo . . .

Simon Hovič je stopil iz mesta na polje . . .

Cesta je peljala po polju in lepo pomladansko jutro je sijalo čez polje. Blagodejen vonj je šel nad mlado zemljo in vse je živelo v tej prosti prirodi. In Simon Hovič je blagroval vse, kar je videl, zemljo, ker ne čuti, kako hodi po nji grešni in hudobni človek, kako zaradi nje sovraži brat brata in zaradi nje dela zlo, krivico. Blagroval je škranca nad zemljo, ker uživa zlato solnce pod jasnim nebom in ga ne uniči zavist njegovega bratca-škrjanca, ki poje poleg njega v čistih višavah. Za vse je zemlja dovolj velika, je pomislil Simon Hovič. Blagroval je zelenje in cvetlice, ker daje vse to zemlji lepoto in kot da v tem vse živi in raste in ne čuti.

„Kako je težko živeti med ljudmi,“ je pomislil Simon Hovič in se zopet zamislil v vse.

„Kaj bo rekla žena?“ mu je prišlo na misel. „In otroci bodo imeli nečastnega očeta. Vsak jim to lahko reče v obraz: tvoj oče je bil zaprt . . .“ Kako naj zdaj pride domov in pogleda ženi v oči, kako naj odgovarja otrokom, ki bodo spraševali, kje je bil dva dni? Morda že vedo, povedali so jim sosedje. Kako naj govori z otroki; pred lastnimi otroki ga bo sram, ker je uničil njih čast! Kako naj gre po vasi, ko ga bodo srečavali sosedje, in bodo ženske gledale pri oknih ter govorile: „Glejte, Hovič, gre iz zapora. Dva dni je sedel . . .“

Vse to mu je prihajalo na misel in zavil je s ceste na polje. „Lahko srečam domače ljudi,“ si je mislil, „če gredo v mesto in videli me bodo . . .“

Bolj in bolj strašna se mu je kazala cela stvar. Pri srcu mu je bilo težko in solze so same silile v oči:

„Zakaj ste mi uničili življenje,“ je govoril, „ali ste mi morali uničiti še ono malo, kar sem imel, mojo čast? Kaj je tudi to za denar na prodeji? Ohranil sem jo skozi celo mladost in sedaj ste mi skazili mojo starost, da si ne upam pogledati ženi v obraz, da me je sram pred lastnimi otroki. Kdo je storil to? Prokleta pravica na zemlji!“ Pogledal je v jasno pomladansko jutro in pomislil. „In če je pravica nad nami, morala bi poseči vmes, predno se zgodi krivica. Pri Bogu so prisegali in jih ni udarila strela v roke, da bi zgoreli prsti dvignjeni v znamenju resnice. Zakaj ne?“ Spomnil se je na neko pridigo, ki jo je bil nekoč čul o potrpežljivosti božji in človeški. Veter je zapihal čez polje in ga nekoliko pomiril. „Kam pravzaprav grem?“ se je vprašal . . . „Zakaj ne grem domov? . . . Domov ne morem. Sramota je prevelika, življenje moje je omadeževano in cela družina ž njim . . .“ Vodnjak je na polju, se je spomnil, ozek in globok; nekdanj je bil tam hudournik. Skoči v vodnjak z glavo naprej in pogine tam . . . Svet bo izvedel, da se mu je storila krivica in da ni mogel prenesti sramote, ko so pritisnili grd madež na njegovo

življenje in — ko bodo izvedeli, bo čisto njegovo življenje. In njegovi otroci bodo šli po svetu: naš oče je bil žrtva krivice, čisto je bilo njegovo življenje in ko so mu vzeli čisto življenje, je volil rajše smrt od nečastnega življenja z grdim madežem.“ Šel je tako po polju in se je zasmilil sam sebi in težje mu je postalo pri srcu.

„Ali ste morali to storiti z menoj?“ je spraševal, „kaj sem vam storil, da ste to storili z menoj ter uničili še to malo življenja sreče, kar sem ga imel ter varoval kot zaklad zakopan v hiši.“ Pogledal je okoli sebe in je čutil, kako se vse veseli življenja; vse je svobodno veselo, vse živi v prosti prirodi, on pa hodi tu in mora umreti. Mora? Ali ni več življenja? In kaj bi rekli ljudje? Ali bodo verjeli, da je on žrtva krivice? Kdo naj izbriše z njegovega življenja to, kar se je bilo zgodilo. Niti smrt, kaj, niti smrt? Zgodilo se je in leži kot madež na njegovem življenju. Ah, kako si čista ti priroda, je vzdihnil Simon Hovič. In zakaj, zemlja, nosiš na sebi hudobne ljudi in zakaj si jim dala vse v roko, bogatim, da uničujejo reveža.

Videl se je že vodnjak na polju. Vse mu je prišlo na misel. Od nikodet ga ne bo domov in doma ga bodo čakali. Vpraševali bodo, kje je, in bodo izvedeli, da je bil zdaj in zdaj izpuščen iz ječe. Takrat bo objela skrb in žalost celo družino. Kaj bo rekla ona, žena, kaj otroci? Kdo bo poskrbel zanje? Takrat bo prišel kmet Logič na polje k vodnjaku pit vodo. Vedno trdi, da je ta voda zelo zdrava. Prišel bo k vodnjaku in bo smrdelo iz njega. Pogledal bo vanj in bo videl: človeško truplo plava v vodi. Pobegnil bo in sklical celo vas. Prišli bodo in se bodo z gnusom bližali vodnjaku, s strahom bodo pogledali vanj in zbežali bodo, ko bodo pogledali. Prišel bo Jorša, ki se ne boji ničesar in se mu nič ne studi ter zato ureja vaške mrličje, prišel bo in bo prinesel vrv ter izvlekel truplo iz vodnjaka. Vsem se bo dozdevalo, kdo je mrtvec. Potegnil bo čez rob in vrgel na zemljo. Od daleč se bodo vsi bližali, ter si tischali usta in nosove. In ga bodo spoznali. „Hovič je,“ bodo rekli, „nesrečnež, nam se je zdelo.“ In zaplakala bo žena in otroci bodo zajokali . . . „Kaj ste nam to storili, kaj si nam to storil . . .? Kdo bo za nas skrbel . . .?“ Tolažila jih bo cela vas, naložili ga bodo na samotež — voz ter peljali domov, ne v mrtvašnico. In govorili bodo vsi o tem in od daleč ga bodo hodili gledat ljudje, komisija pride, kakor nad Vrbanovega, ki se je bil obesil, ter ga pokopljejo na neblagoslovljeno zemljo. Pisali bodo o tem in ljudje bodo brali in bogve, če bodo razumeli, zakaj se je to zgodilo, pravili si bodo o tem povsod in komaj si bo upal kdo reči, da je kriv sosed — mejaš, da bi ne bil še on zaprt . . . Na kupu zemlje, ki bo njegov grob, pa bo ostala plakajoča žena z otroki in govorila: „Zakaj si nam to storil, to sramo to, ta madež na vse?“ In ne bo odgovora iz zemlje. Kaj madež? Ali niso drugi omadeževali vam življenje, ko so ga omadeževali meni . . . Vedno bližje je bil vodnjak . . .

Zdrznil se je in, kot da se je zavedel . . .

„Kaj vendar delam, saj menda ni res . . .“ Začutil je, da še živi . . . Ni se zgodilo torej . . .? Obstal je in pomislil. Daleč tam za robom se je videla vas . . . Domov? Cela vas govori o njem in sram ga bo, če pojde po vasi . . . Kakor zadivjalo je v njem . . .

„Zakaj nisem bil šel v krčmo in bi se bil napil, ter bi bilo lažje?“ se je vprašal in bi storil vse v pijanosti, da bi niti ne vedel, ne kdaj, ne kako? In zdaj, če gre doma v krčmo, se mu bodo smejali. Hinavci, ljudje . . . In zakaj je tako na svetu, zakaj jih ne požre lepa zemlja, da bi je ne gledali, nevredni?

Zapel je bil škrjanec v obližju in padel na zemljo. Pel je bil že cel čas, no, on ga ni slišal . . . Utihnila je bila njegova pesem in tiho je bilo naokrog po polju. Pač tam visoko nekje poje drug škrjanec.

Tesno je postalo Hoviču pri srcu . . .

„In zakaj ravno jaz?“ je vzdihnil in se vsedel na zemljo. Zaplakal je in ležal dolgo tako . . . Dolgo je bilo že od tega, kar je bil jokal in čutil je, da postaja lažje pri srcu. Zemlja je usmiljena, ljudje ne.

Solnce je plulo čez jutro, škrjanci so peli, zemlja je dišala v cvetju.

Zaslišal je stopinje. Logič je šel z motiko na rami in Jorša z lopato . . .

Vsedel se je in ju tako počakal. Skoraj ga je bilo sram, da ga vidita tako.

„Ej, glej, Hovič,“ je začel Logič z daleka. „Dobro je in prijetno sedaj na polju, kaj?“

„Pa počivati bez dela,“ je opomnil Jorša.

„E, da, pa, prijatelj, živeti ne velja,“ je rekel Hovič ter poniknil glavo žalostno.

„Ej, bi ne veljalo živeti; saj vsi vemo, kako je. Glej, padel mi je bil ono pomlad otrok v vodnjak — otroci so ga bili pahnili — in je utonil. Tožil me je bil varuh njegov — ni bil varoval otroka — in sedel sem sedem dnij. Nič nisem bil kriv. Ograjeno je bilo, kot je sedaj, a so rekli, da je premalo pokrito — no, in pomagaj si, sedel sem.“

„Kaj bi si k srcu gnal, vsi vemo, kako je.“

„Ali pa jaz,“ je rekel Jorša, „na moji njivi je delal škodo zajec, počil sem ga bil, in zaprli so me. Nič tacega ni to.“

„Kam pa gresta?“ je vprašal Hovič.

„Malo bova potrebila vodnjak. Dobra voda je v njem a po zimi burja nanese vsakovrstno nesnago noter.“

„Našla bi me bila sedaj,“ je pomislil Hovič.

„Le lepo pojdi domov, vsi vemo, kako je,“ je rekel Logič, „ni svet kot bi moral biti, ti pa, ki si na njem trpi in molči.“

In odšla sta dalje proti vodnjaku.

Simon Hovič je vstal ter odšel proti domu. Težka je bila še duša, prihajala je vanj počasi tolažba. Vsi vedo, kako je. Ne mora mi drugi omadeževati življenja, ako si ga sam ne.

In pomislil je, kako se bo potolažil pri ženi in si doma med svojimi počil.

„Eh, trudna je pot po tebi, zemlja,“ je vzdihnil, ko se je bližal vasi, kot da bi s tem hotel pozabiti na vse.

ROMAN ROMANOV:

PESEM.

Španski motiv.

Včeraj ljubila sem,
danes trpim,
jutri že mrtva
na odru ležim.

Vendar misli
hitijo nazaj,
danes in jutri
v ljubezni raj.

PAVEL MIHALEK:

O DOMOVINA!

Sodnik Spoljar je bil z delom preobložen. Dasi je neprestano čepel v uradu, je vendar naraščalo delo tako, da je postal Spoljar nervozen, vznemirljiv in tudi za stvari, ki so ga preje vsaj tuptatam zanimale, naravnost glup. Duševno je bil utrujen in zato so njegovi pravni izreki največkrat zaviseli od slučajne dobre ali slabe volje . . .

To dopoludne je že završil nekaj razprav. Nekatere so končale prej, predno se je bil nadejal. Imel je zato par ur počitka in bil ga je vesel. Razgovarjal se je veselo s svojim zapisnikarjem, ki je ob oknu sedel za ozko mizico ter dremal. Prečuta noč in še nedavna pijanost ste pustili na njem svoje sledove.

Lep spomladanski dan je bil zunaj, zazelenelo je vsepovsod in oživela se je zemlja, ki se je spočila v dolgi zimi. Človek, ki ga je potrla dolga zima in pusto dolgočasje, se je prerodil v tej sveži okolici; dišala ni le zemlja temveč tudi zrak. Naravnost nebeška krasota se je razlivala v zapravljivih množinah nad zemljo, nad dolinami in tistimi malimi vasicami ob šumečih potokih. Začutil je to lepoto Spoljar in se napravil na izprehod . . .

Tedaj pa se je kot vesten uradnik spomnil na čudaka, ki čaka na njegovo sodbo, tistega prismojenca, ki je zaradi svoje slabe volje uničil cel smrekovi gojzdiček . . . Odločil se je, zaslišati še tega in zato je sedel nazaj za mizo.

Privedel je sluga v sobo petdesetletnega moža, visoke in nenavadno suhe postave. Nosil je dolge lase, zanemarjene brke; obleka njegova je bila defektna, vsa ožgana od solnca in tudi zamazana. Njegove plave oči so bile nad vse poštene, naivne in nekoliko kalne. Ponižno se je priklonil pred sodnikom in ves radosten, oduševljen je bil njegov obraz.

„Ti si Valjar?“ ga je vprašal sodnik. Niti ozrl se ni vanj.

„To sem!“

„Tvoj poklic . . . kaj si? Kajžar?“ je naglo klepetal sodnik iz navade.

„Učitelj!“ je odgovoril glasno.

Sodnik, ki je imel že pripravljena nadaljna vprašanja, je začuden začel ogledovati obtoženca.

„Učitelj?“ je ponavljal ter majal z glavo. Tega ni umel.

„V pokoju,“ je dostavil Valjar.

Sodnik se je še bolj čudil in potem začel razkladati.

„Obdolžen si, da si v eraričnem gojzdu iz same zlobnosti presekal mlade smreke,“ je dejal in neprestano gledal v obtoženca, „da si s tem uničil skoraj ves, še mladi gozd . . .“

Za trenotek je utihnil, potem pa vprašal:

„Ti seveda to tajiš?“

„Ne!“ je rekel obtoženec in se zravnal. Skoro do stropa se je dotikal z glavó in bil je raven, kakor sveča.

„Ti si torej to storil — iz zlobnosti?“

„Ne!“

„Kaj torej?“

„Nó — presekal sem smreke a ne iz zlobnosti.“

Sodnik je obmolknil, očitno premišljuje ta nenavaden slučaj. Potem je vprašal:

„Čemu si torej presekal debla?“

„Storil sem to,“ je počasi in razumno govoril učitelj, „da me privedejo pred sodnika . . .“

„Zaprto hoče biti!“ se je čudil zapisnikar.

„To ne — a povedati hočem, da se mi godi krivica, naj zvedo o meni gospodje, ki na prošnje, ki sem jih jim poslal . . .“

„Kako, kako?“ je vpraševal sodnik. Ni mogel zapopasti vsega, kar je v naglici govoril učitelj.

„Dovoli gospod sodnik, da povem vse ab ovo . . .“

„A naglo, naglo!“ Sodnik je postajal siten, parkrat se je ozrl na uro in skoz okno in ko je videl, da se stvar vleče, je resigniran sedel za mizo in poslušal.

„Povedati moram svojo zgodovino . . . Najprvo sem bil učitelj v domači vasi, tu blizo, na Malemvrhu. Dolgo let sem poučeval otroke in bil sem nekamo zadovoljen. Moj brat, ki je doma prevzel posestvo, ima lep kupiček otrok in zato sem si mislil: pa se ti ne boš ženil Andrejka. Nekoč sem prijel v šoli nekega paglavca za ušesa — razjezil me je bil, in takoj so me naznanili ter obsodili kakor navadno v takih slučajih. Od takrat nisem imel več

mira. Otroci so hodili po vasi za menoj, kazali so mi jezike . . . jaz pa sem hodil pred njimi kakor od muh izmučen osel. Prosil sem, da me prestavijo in poslali so me doli na dolensko plat . . .“

„Bolj na kratko razloži vse to,“ je pripomnil sodnik.

„Tam pa tudi niso bili zadovoljni z menoj. Ker nimam posluha in nisem pevec in tudi orgljati ne znam, so rekli, da sem trot. Učitelj mora v cerkvi peti in orgljati, kdo drugi naj bi to storil? . . . Postrani so me pogledavali, kakor bi vse moje delo v šoli ne bilo vredno počenega groša. In slišal sem časih, kako je rekel kmet sosedu: „Ta le naš učitelj živi od naših žuljev . . . kakor pijavka je! Vendar sem preživel zopet nekaj let, velike so bile moje muke in še večje je bilo preziranje. Prav od srca sem bil vesel, ko sem zvedel, da so me na prošnjo vaščanov poslali v pokoj.“

„Vrnil sem se k bratu. Za krajcarje, ki sem si jih prihranil v prejšnjih letih, sem kupil kos puščave, peščenega sveta ob vodi. Brat mi je branil in sosedje so se mi smejali, ko sem rekel, da napravim tam gojzd. Zasadil sem tisti brez s smrekami, ravne so bile kakor sveče in vedno zelene. V nekaj letih je bil moj gojzd eden najlepših v vasi . . . dá. Ali delati in truditi se je bilo treba!“

Sodnik je postal radoveden na konec tega pripovedovanja in je vprašal učitelja:

„Pa zakaj nisi presekaval v svojem gozdu?“

„Neko jutro pridem v svoj gozd, gledat, kako je že kaj napredovalo zaraščanje. Vedel sem za vsako gnezdo, za vse grme; vsako drevo in celo šibo sem poznal. Tisto noč pa se je zgodila nesreča. Uničeno je bilo vse moje delo, ves trud; kar sem si pridobil v teku let so mi uničili v eni noči . . . Vsa drevesa so bila olupljena . . . Nisem vedel ali se mi sanja, ali je resnica kar sem videl. Hud udarec je bil to. Bil sem besen in od tistega časa so me imeli v vasi za pravega bebca.“

„Kdaj je bilo to?“ vpraša sodnik.

Učitelj pogleda v strop, šteje na prste in reče:

„Pet let je že minilo.“

„Ko sem se umiril sem začel premišljati, kaj mi je storiti. Sklenil sem, iti v Ameriko. Brat mi pravi: Bledé se ti, Drejka! Začel sem hoditi okolo gosposke, prosil sem za potni list in prosil sem, da mi dajo denarja za pot namesto pokojnine. Nočejo. Zatrjujejo, da sem bebec; hodil sem od Poncija do Pilata, smejali so se mi, norca so se delali in mi dejali: bebec si. In naročili so bratu naj skrbi zâ-me, nakazali so mu tudi mojo pokojnino. Prosil sem na vse kraje za pomoč, a niti odgovorili niso. Pisal sem prošnje do okrajnega glavarja, do vlade in naposled sem pisal naravnost na cesarja. A odgovora ni od nikoder. Napenjali so struno, ko sem jih prosil in moledoval; niso me slišali, samo napenjali so . . . Počila je struna.“

„Vzel sem, ko se je zdanilo, sekiro in šel v eraričen gojzd. Vse sem natanko premislil. Vzbudiš jih, sem si mislil, privedejo

te pred sodnika in te obsodijo. Takrat pa povem, kako sem prišel do tega. Odtrgal sem kamenček od skale, ki se bo potem sam valil v dolino . . .

„In tedaj si šel in napravil škodo?“ je vprašal sodnik, ki je pazno poslušal.

„Delal sem od jutra do opoludne. Silno je pela sekira in še danes me bole roki. Meni so jih olupili — no, jaz sem jih le presekaval. Cel gozd sem končal, usahnile bodo smreke, haha . . .“

„Sam si priznal!“ je obupno kriknil sedaj sodnik; ves obupan je bil njegov obraz.

„Pa sem!“ je mirno odvrnil učitelj. Radostno je bilo njegovo lice, veselja so se lesketale oči. „Kaznuj me, gospod sodnik, a reci tudi, da mi izroče potni list, in izroče denar. Potem grem iz domovine . . .“

„Jaz ne odločujem o tem,“ je izpregovoril sodnik mrko. „Obrniti se moraš do okrajnega glavarja!“

„A on pravi, da sem bebec!“

Sodnik je molče gledal predse. Nato ni vedel odgovora.

Učitelj je molčal. Njegove nad vse poštene oči so začele begati po sobi. Nemir se ga je poloteval in postal je plašen. Ali je morda izpoznal resnico, ali je šele začel dvomiti o pravilnosti nastopljene poti. Kje je rešitev? Spomnil se je trnjeve poti do sodišča. On uklenjeni roki in za njim dva orožnika z nasajenimi bajoneti. Kruta in brezsrčna je bila ta pot. Prišli so otroci in ljudje, in so ga presuvali s svojimi pogledi. Vpili so otroci:

„Hudodelec . . . Sramota!“

Sodnik ga je opazoval in zapopadel vedno večjo razburjenost obtoženega učitelja. Zasmilil se mu je zelo, zakaj srce njegovo je bilo veliko in mehko. V zadregi je prebiral kazenski zakonik in iskal kake rešilne misli. A rešitve ni bilo nikjer. Ležalo je v sobi težko breme, vezane so bile roke, zastonj je bilo napenjanje razuma . . . Vedel je sodnik, da ga mora enostavno obsoditi, da je poklican, pognati upajočega v obup in še večjo bedo. Rekel je torej:

„Ker si sam priznal vse, te moram obsoditi . . . Zaradi potnega lista in dovoljenja se izseliti, moraš iti pred okrajnega glavarja . . . Jaz nimam pravice odločevati o teh stvareh.“

Učitelj je bistro pogledal sodnika, mračno je postalo njegovo lice, zatemnele so kmalo njegove oči in žile so se napele na čelu. Padel je na kolena in vzdignil roki . . .

„Ne zavrži moje prošnje . . . Zapri me in kaznuj me kakor hočeš . . . a stori konec mojemu trpljenju . . . Daj mi pravico, sodnik!“

In zajokal je iz vsega grla.

Sodnik je naglo ustal, pograbil klobuk in ne da bi se ozrl odšel naglo na prosto. Za njim se je opotekal zapisnikar ves začuden in široko mahajoč z rokama.

Zvonilo je v vasi že poludne . . .

PAVEL GOLOB:

VAŠKA POVEST.

1.

„Zavriskal bi rad čez poljé, skoz vas,
pa mi je pri srcu hudó,
fantič mlad ima srcé bolnó,
fantič mlad — ta sem jaz.

Rad hišo bi kupil sred rodne vasi
in hlev in poljé in gozd,
postal imeniten bi rad pred ljudmi,
skrbi vsaj rad vseh bi bil prost.

Oh, Micika, vse zarad tvojih oči
in tvojih rumenih las . . .“
K tlom nizko fantič glavó drži
in žalostno gre skoz vas.

2.

K tlom nizko fantič glavó drži,
pa sreča ga dekle mladó:
„Na, Janez, s prs mojih cvetke tri!
Glej, prva — kot moje oko.

Glej, druga — bela kot lica mojá.
Glej, tretja — tenká kot moj stas.
Tri cvetke darujem iz dna ti srca,
če umeš me, boš vriskal na glas.“

Ne misli na hišo in hlev in poljé,
ne misli na žalost fantič,
on vriska, da vrane splášene
bežijo pod daljni grič.

ZOFKA KVEDER-JELOVŠKOVA:

VLADOŠA.

Naša mala dobiva pisma. V Zagrebu ima par malih prijateljic in prijateljev in ti ji pišejo. Jaz ji moram vse njene dopise vsaj po trikrat prečitati, potem jih spravi v skatuljo. Odgovore pišem jaz. Mala pride k meni in pravi: „Ti, mama, danes bomo pisali malemu Vladimiru.“ Ta „mali“ Vladimir je sicer že prvošolec in šest let starejši od nje ali ona mu vedno pravi „mali“ za razloček od „velikega“ Vladimira — tateka.

„No, dobro,“ pravim jaz, „kaj naj pišemo?“

„Vzemi sivi papir,“ me uči mala, „ta je elegant. V Zagrebu se ne dobi taki. Piši, da imam novo žogo. Novo, veliko žogo. Modra je in notri je plin. Piši, da je to nekaj posebnega, če je plin notri.“

„Dobro, pišem.“

„Moraš napisati „nekaj posebnega“. Take žoge, ki so modro pobarvane in je plin notri, se dobe samo v Pragi.“

„Dobro.“

„Piši, da poznam malega dečkeca. Hodi še v kijkljicah in lase ima dolge, kakor punčka. Imenuje se Stanouš. To je čudno. V Zagrebu se imenujejo dečkenci drugače. In Stanouš zna samo češki. Majhen je, piši, pa še nič ne zna.“

„Piši, da sem se vozila včeraj na ringlšpilu. Samo krajcar se da. V Zagrebu je dražje. Piši, naj pride mali Vladimir sem na ringlšpil. In Mediko naj vzame seboj. Tudi Jelvo bi lahko vzel, piši. Ali Olga, Olga je prevelika, kaj? Škoda, ko je prevelika. Piši naj pridejo, ko je ringlšpil tako ceno.“

„Piši, da smo bili v restaurantu. Tam je velik vrt in vojaška godba. In jaz sem plesala cel večer. In v roki sem držala rožo. Piši, da je to lepo, če se pleše z rožo.“

„In po parniku smo se vozili v nedeljo. Po Savi se nič parniki ne vozijo.“

„Piši, naj piše. In ves papir naj popiše. Mnogo. Piši, da imam nove čeveljčke. To se imenuje lak. Piši, da ga lepo pozdravim. In vse. In naj pišejo. Vsi. Olga tudi. Ali zna Medika pisati?“

„Zna.“

„Naj tudi Medika piše, piši. In z Bogom!“

„Jo, in še to napiši. Polno rož smo natrgali v nedeljo. Marjette, mačehe, kresnice in če drugih polno. Pa so povenele po poti. Ali dali smo jih doma v vodo in zdaj so lepe. Piši, naj da rože vedno v vodo. Napijejo se vode. Kadar so kresnice žejne, miže, ali ko se napijejo, pogledajo takoj. To piši. In z Bogom!“

Taka pisma piše mala.

Olga ji je poslala enkrat razglednico, pa je bilo še prostora na robu.

„Piši, naj drugič vse popiše,“ mi je naročala mala. „Zakaj ne popiše vse?! To se mora „ganz einfach“. — Ta „ganz einfach“ ima od stare mame.

Pisala ji je zadnjč Olgica pismo. In tam je bilo napisano: „Moja draga Vladoša!“

To se je mali jako dopadlo.

„Ti, mama! Zofko!“

„Kaj, draga moja?“

„Veš, jaz bom Vladoša. Vladinka ne bom več. Vsem povej, da sem Vladoša.“

„Bom.“

„Piši vsem, da sem Vladoša.“

„Bom.“

„Takoj piši: Vladinka je Vladoša. To je lepše.“

„Jutri bom pisala, dušica.“

„Ali za gotovo. Napiši v notes!“

Jaz napišem v notes.

Naša Vladoša je že samostojna gospodična. Sama se je vozila po tramvaju tri četrt ure. Ne more pozabiti tega in jaz ji bom rada naredila zopet tako veselje. Bilo je po zimi in Vladoša ni bila še štiri leta stara.

Enkrat sve bile v mestu.

„Čuješ, ti,“ pravi mi neki znanec. „Posodi ti meni tvojo punčko za danes popoldne.“

„Prav rada. Samo mi jo moraš sam pripeljati domov. Jaz imam še mnogo opravkov po mestu. A ob petih moram biti doma, ker me obiščejo dve gospodični.“

„Ej, škoda. Jaz imam tudi samo do petih čas. A če grem z malo v tvoje oddaljeno predmestje izgubim dve uri. Škoda, če bi znala iti sama po tramvaju . . .“

„Saj znam.“ se oglasi Vladoša. „Čisto za gotovo znam, mama.“ No, si mislim jaz, dobro. Samostojnosti se človek ne more nikdar učiti prezgodaj. — „Naj poskusi. Če se ti kaj zgodi, boš sama kriva, veš,“ pravim mali. — Ta stavek, notabene, je skoro cela moja pedagoška modrost in po mojih dosedanjih izkušnjah je naravnost neprecenljive vrednosti.

„Srečko te bo spremil na tramvaj a ti se lepo vozi. Saj veš, kje se izstopi in od tam že trefiš domov. Pridna bodi in ne kriči preveč.“

S tem sem se poslovila od nje. Odšla je s Srečkom, starejšim bratom malega Vladimira, Medike, Jelve in Olgice.

Ob šestih zvečer sedim doma in kuham čaj. Skoro me je že skrbelo, da bi se naši frajlici vendar le kaj ne dogodilo na poti. Moji znanki ste me plašili s svojim strahom. Da je to jako lahkomišljeno puščat otroke kar tako . . .

Jaz sem se izgovarjala samo s tem da „svojo Vladošo dobro poznam.“

In nisem se motila v njej.

Energično se je zaletelo zunaj v vrata. Bila je to ona.

Še nikoli nisem videla tako veselega in ponosnega otroškega obrazka. Njena rdeča kapica je bila vsa pobeljena od snega, tudi plašček je bil ves posipan. A oči so se bliskale in svetile, rdeča usteca smejala . . .

Sama si je slekla rokavice, odvezala kapico in vse je letelo v kot na divan.

„Oh, mama, ali je bilo fino!“ si je oddihnila.

In jaz sem jo gledala s čudno trepetajočim veseljem. Glej, tako bo hodila, čez deset let iz šole, sem si mislila. Ravno tako se ji bodo smejale oči in z isto gesto bo vrgla rokavice in kapico v kot.

„Nu, kako si se vozila?“

„O, fino. Samo Sreček, ni dober. Reci mu, da ni dober. Pomisli, draga moja, on me je dvignil v tramvaj. Zakaj me je dvignil gori, prosim te?! Ko ti veš, da znam sama. In on je plačal kondukterja! Baš je zločest! Zakaj ni meni dal denar, kaj ne? Ko znam. Ah, in ena gospa me je vprašala, kako mi je ime. In jaz sem rekla: Vladoša Jelovškova.“

Zaplesala je po sobi.

„Ali imaš čaj, mama? Oh, daj mi danes čaj s citrono, ne z mlekom. Pa mi ga lahko daš, prosim!“

Dala sem ji.

„Baš je bilo zgodno,“ je trdila. In jaz sem videla koliko, koliko sem ji dala, ko sem ji dala malo svobode, malo prostosti, ko sem ji dovolila, da pokaže, da ni neumna, da ne potrebuje vedno paznika nad seboj.

„Zofko, mami, slišiš, ali je bilo fino!“ Zasmejala se je hudomušno. „Pomisli, jaz znam od tramvaja. Kaj ne, da veš, da znam od tramvaja.“

„Vem, da znaš.“

„A jaz sem vendar le vprašala nekega gospoda,“ se je zahihitala. „Vprašala sem ga: prosim, pane, kde je tady Kamenická ulice? (prosim, gospod, kje je tukaj Kamenicka ulica?) On je rekel: Tady hned za rohem, holčičko. (Tukaj takoj za voglom, punčka.) On je mislil, da ne znam!“

Smejala se je in vrtela. Nепrestano je govorila in vendar ni vedela kaj naj prej pripoveduje.

„A kako je bilo pri Srečku?“

„O fino. Skuhal mi je kakao. In dal mi je orehov in jabolk. In pomisli, Zofko, on ima dve goski.“

„Dve goski!?“ se čudim jaz. „Naslikani, iz porcelana?“

„Oh, iz kakšnega porcelana! Dve goski ima, dve pravi goski. Eno pečeno in eno živo.“

„No, v to pečeno, že verujem.“

„Dal mi jo je jesti,“ se je hvalila Vladoša.

„Nu, verujem. Samo, da to najbrž ni bila goska, ampak raca.“ —

„Goska. Mama mu je poslala obe.“

„Ali Vladoša, kaj bo Srečko z živo gosko?!“

„Ne vem. Ima jo, no.“

„Si jo videla?“

„Nisem.“

„Nu, vidiš!“

„Če je pa šla na sprehod! Saj sva jo čakala! . . .“
Zasmejale smo se. Ali Vladoša je še danes prepričana, da hodi Srečkova gos na sprehod, zato jo nikoli ne vidi.

Vladoša tudi filozofira.

Zadnjič sve šle mimo pokopališča.

„Zakaj je tukaj toliko ljudij?“

„Nekdo je umrl in ga zdaj zakopljujejo.“

„V zemljo?“

„V zemljo.“

„Globoko?“

„Globoko.“

„Pa zakaj?“

„Zato, ker je umrl.“

„Pa zakaj je umrl?“

„Ker je bil bolan.“

„In zakaj je bil bolan?“

„Zato, ker mora biti enkrat vsak bolan in potem umrje.“

„Vsak?“

„Vsak umrje.“

„Ti tudi?“

„Tudi jaz bom umrla.“

„In tata?“

„Tudi.“

„In stara mama?“

„Tudi.“

„In mali Vladimir?“

„Tudi.“

„In jaz?“

„Tudi!“ se zaderem že osorno. Zakaj, če se spusti Vladoša spraševat, potem sploh ni konca.

Vladoša vendar obmolkne in molče stopavi dalje. Daleč sve že in jaz mislim na stoto stvar.

Vladoša me pocuka za krilo.

„Ti, Zofko, slišiš!“

„Kaj je?“ vprašam in pogledam doli v njen resni globokozamišljeni obraz.

„Ti, slišiš, mama,“ pravi, „a če vsi umrjejo, ne bo naenkrat nobenega več na svetu!“

Pogledam jo. Vidiš, že tacega-le človeka mučijo taka vprašanja. In proti njeni logiki ni ugovora.

„Ej, pravim, ko pa pridejo vedno drugi ljudje na svet. Vidiš, koliko zaklanih kokoši si videla zadnjič na trgu in vendar jih je vedno dosti novih. Iz jajček se izležejo piške in ko malo porastejo, pa je zopet dosti kokoši in petelinov.“

„Oh, mama, jaz res ne vem, kako je to. Pravih pišk še nisem videla.“

„No, čakaj,“ pravim jaz, „ko boš večja, jih boš že videla. In potem ti že vse povem, zdaj si še preveč neumna.“

Vladoša molči. Greve po ulici, v drugo, v tretjo. Ali Vladoša molči in ne vprašuje. Pogledam jo včasih. Njen obraz je resen, moder. Obrvi so se združile nad malim noskom, oči razmišljajo.

Čez dolgo časa mi pravi Vladoša: „O, zdaj pa že vem od kje pridejo drugi ljudje. Iz Zagreba.“

In deloma ima prav. Srečko je iz Zagreba, tata, gospodična Slavka, gospod Janko . . . vsi ljudje, ki jih Vladoša pozna, vsi so iz Zagreba . . .

M. NATAŠA:

NARODNA.

Kadar solnce gre za goró
lepe pesmi fantje pojo
lepe pesmi fantje pojo,
daleč pesmi gredo.

Kadar veter po plani gre,
žitno klasje se valovi,
žitno klasje se valovi,
grlica drobna se v njem lovi.

Grlica drobna prepevala
in se smehljala je na glas . . .
„Kaj boš, deva samevala?
Ljubi odšel je v deveto vas!“

Ljubega ni . . . Nikdar ga ni!
v zibelki sinko plaka na glas . . .
Kaj boš, deklica bleđa ti!
— Dragi odšel je v deveto vas!

BORISOV.

MOJA MLADOST.

V večerni zlati zarji
žari zapadna stran;
kot starček onemogel
umrl je beli dan.

Zapalo božje solnce
za strme je gore,
zavila črna tema
v svoj plašč je stvarstvo vse.

Kot dan i nam izginja
življenje in radost, —
kot solnce za gorami,
umrje nam mladost . . .

ANA D.

POČITNICE.

V kratkem se razidejo po celi deželi šolarji in študentje. Ta domu, družni k stricu, k teti. Bleda mestne še kratkokrile gospodične pojdejo k svojim sestričnam pit mleko in gojit zdravje in v marsikteri hiši se pri učiteljevih, županovih, poštarjevih, trgovčevih pripravlja gori sobica, se beli in umiva, da bo imela hčerka lepo, ko pride iz mesta.

In lepo je, ko pridejo. Polna jih je vsa hiša, polna vsa vas. In ni ga veselejšega in kratkočasnejšega človeka pod solncem, kakor je tak mlad študent. Seveda ima popolno svobodo. Osobito, če je bilo spričevalo zadovoljivo je apsoluten car in vladar celih počitnic. En dan je doma, drug dan gre v sosednjo župnijo obiskat prijatelja, tretji dan gre gledat nekakšne razvaline v gozdu, popoldne gre rake lovit s sosedom, zvečer se telovadi na drogu pred hišo v posebno veselje vaše dečadi. Če hoče se uči, če hoče čita, piše kolegu, gre na pošto; če se mu zazdi gre s konji v laz po seno, če ne dela družino pastirju na paši. Živi, kakor v raji. Vsak dan je bolj zdrav, rdeč, poskočen in v jeseni gre nazaj v šolo, kakor prenovljen, trden in podvzeten, kakor hrust.

Dekletam ni tako lepo. Dvanajst — trinajstletno dekletce pride domov. Bleda je, šibka, ne je skoraj nič, glava jo boli. Še sreča, da ne mora delati. V kuhinji je mama in za druge reči so dekle pri hiši. Dekletce sedi lahko cel dan v utici in se „čuva“. Dopoldne in popoldne ji mama sama prinese glažek posebno fine starine, „da bi prišlo dekletce k moči.“ Dekletce cel dan všiva monograme —

take, kakor jih še ni videla fara! — včasih tudi „neca“ in „klepla“, ker je to posebno imenitno in je mama tako ponosna, da ljudje vidijo, kaj hčerka vse zna. Bleda je res. Doktor v mestu je rekel: Čuvajte jo, človek nikdar ne ve, par let bo tako, potem pa pride lahko jetika po njo, če ne bo trdnejša. Čuvajte jo in zraka, zraka!”

Čuvajo jo in zraka ima tudi. Od zore do mraka sedi na vrtu in kvačka, šlinga, veze. Ali v jeseni se vrača v mesto ravno tako bleda in šibka, kakor je prišla po letu.

Takim dekletam je treba drugačen zrak. Najprej spanje pri odprtih oknih. In mnogo spanja. Spanje osveži in da novih moči. Otroci šibkejšega organizma potrebujejo več spanja. Osobito malokrvnim dekletam je dovoljno spanja najboljša medicina. In potem, matere! ne bodite tako nespametne in ne mučite vaših hčerk cele počitnice z raznimi ročnimi deli. Danes so tisti časi že zdavnaj minili, ko je bilo znanje finih ročnih del taka posebna čast. Samo vprašajte, koliko si najurnejša in najbolj nadarjena vezilja finih ročnih del v velikih mestih pri največji pridnosti zasluži na dan! To je jako skromen in trd kruh in gotovo ne bi ve matere tako jako želele, da živi vaše hčere. A da zaradi nekake smešne bahatosti naganjate svoje hčerke k vezenju, kvačkanju itd. to je še bolj smešno in žalostno. Kakšen fin vzorec vam veze hčerka celih štirinajst dni od zore do mraka. Parkrat pride stvar v perilo, nevesča périca prime reč malo trdnejše v roke in vsa parada je proč. Kaj bi ne bilo pametnejše, da je šla vaša hčerka z groblječicami v laze, z otroci v gozd na maline in gobe, z bratom na izlet, kaj ni boljše in pametnejše, če tudi nimate v jeseni nobenih kupov vezenin, čipk, necarij, vložk i. t. d., i. t. d. a vam je hčerka zdrava, rdečelična in jedra, kakor pa, če imate za njo pripravljeno, našito in izvezeno balo, kakor za grofico a je ona sama suha, bleda in medla.

In ker je že pri nas žalibog razširjena ta neumna navada, da že desetletni otroci vezejo in kvačkajo za svojo „balo“, naj še nekaj povem, kar mislim da ne bo odveč. „Bala“, t. j. perilo naj bo priprosto in praktično. Čipke, vezenje in vsa parada da pri vsakem pranju in likanju strašno nepotrebnega dela in ko se počne trgati se zaradi svoje kompliciranosti niti popraviti ne da. In vse naj bo v skladu med seboj! Stanovanje, čevlji, vrhnja in spodnja obleka, duševne potrebe (knjige, koncerti itd.) stan in — mošnja. Goska ostane v najfinejše izvezinem perilu — goska. In tudi žene so lahko pametne in srečne, čeprav se ne morejo pobahati, da so navezle in nakvačkale toliko in toliko kilometrov vezenja in čipk.

Matere, ne grenite torej svojim hčerkam počitnice z monogrami, vzorci itd., privoščite tudi dekletam — počitnice! —

?? UGANKE ??

Razpisujemo danes

sedmi natečaj ugank

ter si želimo najštevilnejše udeležbe. Pogoji so ti: Rešitve naj se določijo najkasneje do 20. julija. Naslov: „Domači prijatelj“ v Pragi VIII. Pravico do izžrebanja imajo samo odjemalci Vydrove žitne kave in člani njihovih družin. Število rešenih ugank ne odločuje, morajo biti ali najmanj 3 uganke rešene.

Cene so:

- I. Servis za liker v podobi gob (mušnic).
- II. Zofka Kveder: „Iz naših krajev“ (krasno vezana).
- III. Slika z okvirjem: Pogled na Reko.
- IV. Dekorativni kip.
- V. A. Aškerc: „Balade in romance.“
- VI. i VII. po 3 skodelice za kavo.

70. Poročna karta.

Anica Omejčeva, Ljubljana.

Mrtin Žvir,
Rozi Tems,
poročena.

71. Palindrom.

E. Rubin, Praga.

Naprej čitaj črke tri,
tega nihče videl ni,
pa je dobro za oči;
zdaj pa čitaj jih nazaj,
to je važen dogodljaj,
znak vseh tvojih je moči.

72. Kvadrat.

Vinko Sirc, Kranj.

O	L	O	L
E	K	S	T
E	K	P	V
O	L	O	L

73. Uganka.

Frida Schweiger, Tržič.

A
a a a
a a a b c
e e i i k k l
m m o o r
r s v
z

74. Recept.

Cilka Gobec, Podgrad, Istra.

Ser. ite. ed.
in. oles. mil.

O. M. D. Ušbe.

75. Številna uganka.

Ivan Križman, Sv. Ivan.

1 2 3 mesto,
1 4 3 4 del človeške roke,
5 6 3 4 1 . . . žival,
3 4 1 3 6 1 . . kamen,
3 2 1 4 3 4 1 . grad.

76. Kraljeva pot.

Vekoslav Burja, Ljubljana.

		ka	zra	živ	lje		
	ni	v	sa	če	nar	nje	
do	nja	če	peč	ne	bo	mli	člo
volj	o	sež	mo	bi	ti	de	veš
ne	go	re	pol	ni	se	do	ko
re	bi	jej	tis	dro	no	po	бно
lo	svo	za	stru	či	ko	po	je
če	sa	po	ko	gi	jo	di	vo
	ne	le	ka	ta	ho	di	
		ro	po	vsa	ki		

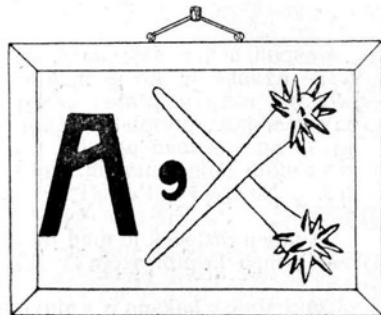
77. Uganka.

V. S. Kranj.

Beseda prva znači ti pridelek, po njivah raste, seje se v jeseni. A druga znači živo stvar s peroti; povej, kaj plus obeh zdaj to pomeni.

78. Rebus.

Solovej, Praga.

79. Uganka.

A. Pristavski, Idrija.

r kar potrebuje noc;
 . r . . . ime dneva;
 . . r . . . posoda;
 . . . r . žival;
 r za kar se vse dobi.

80. Homonim.

J. X. v N.

— ! Kdo si jo ne želi? A marsikdo jo , pa hiti slepo mimo nje.

81. Križ.

Kristina K. Osek.

		1		
	3	2	4	
1	2	3	2	1
	4	2	3	
		1		

82. Sprehod kralja.

Vojteh Derganc, Ljubljana.

u	p	e	n	n	e	v	o	n	e
t	s	a	z	c	e	l	S	d	e
i	r	s	v	i	o	i	k	o	b
a	d	o	j	V	h	d	n	+	n

83. Logograf.

Fr. Rojec, Radovljica.

S prvo po zimi se glavo pokrije, z drugo pa prvo raz glavo se zbije.

84. Uganka.

Fr. Jordan, Ihan.

Š 123 435 123 po svetu 636 123
 ni po 123 me je 23 pa le je žive
 123.

VSEBINA: Vekoslav Spindler: *Klasje je molilo...*; Ivan Lah: *Madež*; Roman Romanov: *Pesem*; Pavel Mihalek: *O domovina!* Pavel Golob: *Vaška povest*; Zofka Kveder-Jelovškova: *Vladoša*; M. Nataša: *Narodna*; Borisov: *Moja mladost*; Ana D.: *Počitnice*; *Uganke*.

Dobitki šestega natečaja

so bili izžrebani sledečim rešilcem:

- I. P. Žmitek (oljnata slika, umetniški original): „Na bregu finskega zaliva *Ana Rus*, učiteljeva soproga, Kranj.
- II. Jadiniera: *Vekoslav Dulár*, c. kr. rudniški kancelist v Gradcu.
- III. J. Kostanjevec: „Iz knjige življenja“ (krasno vezana): *Vekoslav Burja*, dijak, Ljubljana.
- IV. Slika z okvirjem: Pogled na Barkovlje pri 1rstu: *Ivan Zelenc*, organist, Hotedersica.
- V. Figurina: *Marija Feigel*, Ajdovščina.
- VI. O. Zupančič: „Časa opojnosti.“ (krasno vezana): *Fran Orel*, učitelj, Korte.
- VII. in VIII. po tri skudelice za kavo: *Terezija Gajšek*, posestnika hči, Teharje. *Marija Stucin*, hči obč. sluga, Cerkno.

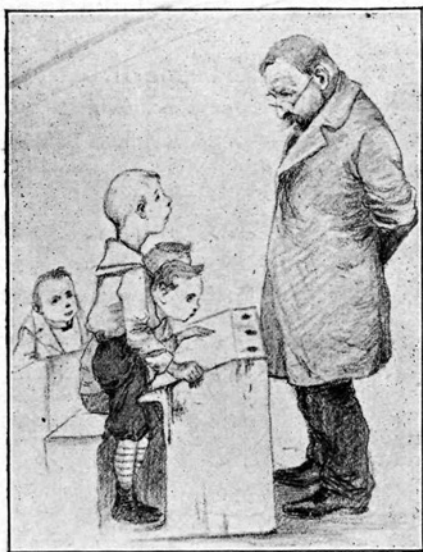
Rešitve ugank v 6. števu.

61. Sreča je opoteča. 62. Noč ima svojo moč. 64. M, m, m, Maribor, r, r, r, Miramar, b, m, v, Moravan, r, r, n. 65. P, ura, žlica, stojalo, so-vražnik, cvetica, drevo, ali, j: Prijatelj. 66. Nikoli. 67. Ljubezen. 68. Kjer osel leži, dlako pusti. 69. 4, 9, 2; 3, 5, 7; 8, 1, 6.

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Prispevki za pokroviteljstvo „Domačega Prijatelja“: Prenos iz 3. štev.: 53 K; g. Matej Ražun, Sv. Jakob v Rožu 3 K; Skupaj: 56 K. — Prirčna hvala!

Listnica uredništva: Naročila, reklamacije, rešitve ugank i. t. d. naj se pošiljajo na F. Vydra v Pragi VIII., rokopisi pa na naslov: *Zofka Kveder-Jelovškova v Pragi II., Lipova ul. 2.*

„ISKRE“, zbirka slovenskih in hrvatskih črtic v okusni opremi z mnogimi perorisbami akad. slikarja M. Račkega se dobe za 2 K, pri pisateljici: *Zofki Kveder-Jelovškovi v Pragi II., Lipova ul. št. 2.*

Gospod učitelj daje otrokom razne uganke in ko je njegov program izčrpan, pravi: „Ždaj pa otroci dobro premislite! Kdor mi da od vas tako uganko, da jo ne bom mogel uganiti, dobi krono. No, reci ti Petrič!“

„Kakšen razloček je med me-noj in med kronprincem?“

„O ti, tepec, kakšna ti v glavo pride!“

„No, gospod učitelj, krona je že moja, princ bo pa še čakal na njo.“

*